

ชื่อเรื่อง	การเพาะเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยหมักและประโยชน์ทางการเกษตร	
หัวหน้าโครงการ	นายทรงชัย ชุ่มภิรมย์	สำนักวิจัยพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1
ผู้ร่วมงานโครงการ	นายอดุลย์ มีสุข	กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาการปลูกพืช
	นายเจริญ กิตติวรรณ	กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาการปลูกพืช
ผู้สนับสนุนโครงการ	สำนักงาน สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	

บทคัดย่อ

การเพาะเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยหมักและประโยชน์ทางการเกษตรโดยใช้มูลโคเป็นส่วนผสมในวัสดุรองพื้น พบว่าการใช้มูลโคแห้งที่เลี้ยงตามธรรมชาติเป็นวัสดุรองพื้นมีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนมูลโคจากฟาร์มไม่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เป็นวัสดุรองพื้น และในการศึกษาการเพาะเลี้ยงไส้เดือนดินโดยใช้วัสดุรองพื้นทั้ง 6 สูตรเมื่อครบ 1 ปี (2552-2553) พบว่าทุกสูตรที่ใช้ในการทดลองมีปริมาณไส้เดือนเพิ่มขึ้น โดยสูตรที่ 2 (มูลโคแห้งทั้งหมด) มีปริมาณไส้เดือนดินเพิ่มขึ้นมากที่สุด โดยเพิ่มขึ้น 1.3 กก./บ่อ รองลงมาคือสูตรที่ 3 (ดินดำผสมมูลโคแห้งอัตรา 4:1) คิดเป็น 0.7 กก./บ่อ และสูตรที่ 6 (ดินดำผสมมูลโคแห้งอัตรา 1:1) คิดเป็น 0.6 กก./บ่อ ส่วนสูตรที่ 1 สูตรที่ 4 และสูตรที่ 5 มีการเพิ่มจำนวนเท่ากันคือ 0.5 กก./บ่อ ปริมาณปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนเมื่อคิดเป็นน้ำหนักแห้ง พบว่า สูตรที่ 2 มีปริมาณปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดินมากที่สุด (20 กก./บ่อ) รองลงมาคือสูตรที่ 3 และสูตรที่ 6 (19 กก./บ่อ) ถัดมาเป็นสูตรที่ 4 (18 กก./บ่อ) สูตรที่ 1 (17.5 กก./บ่อ) และสูตรที่ 5 (17 กก./บ่อ) ตามลำดับ